

IN MEMORIAM

LEO BACKBIER (2 JANUARI 1943 – 28 OKTOBER 2003)

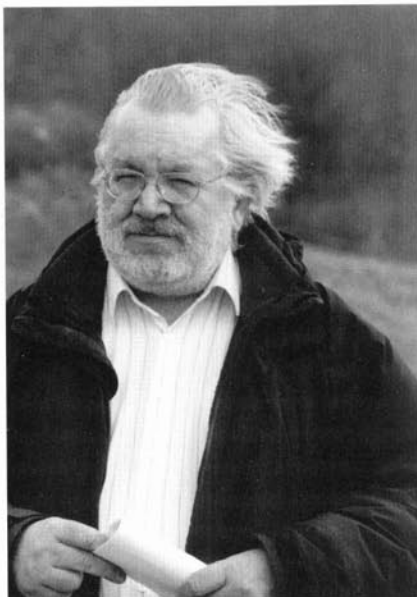
Op 28 oktober overleed Leo Backbier geheel onverwacht in zijn woning in Geleen. Hij was pas zestig jaar oud. Daarmee kwam een einde aan het leven van een bijzonder en kleurrijk mens met een grote betrokkenheid bij al wat leefde. Leo was integer, hij weigerde compromissen te sluiten ten koste van anderen, ten koste van de natuur, ten koste van de waarheid. En dat werd hem niet altijd in dank afgenomen.

Leo was een natuurkenner en natuurbeschermer in hart en ziel. Vanuit de volle breedte van zijn belangstelling voor alles wat met de Limburgse en de West-Europese natuur en cultuur te maken had, ontwikkelde Leo zich tot een zoogdier-ecoloog die zijn gelijke nauwelijks vond. Hij kende de literatuur, hij rustte niet voor-

dat hij over alle boeken en publicaties beschikte die van belang waren. Hij was echter meer dan "alleen maar" een theoreticus met een huis vol boeken en tijdschriften. Leo was op de eerste plaats de man van het veld. Hij kende de diersporen als geen ander en had een uitstekend inzicht in de samenhang tussen de dieren en hun biotoop.

Hij was het, die op een excursie met een Belgische zoogdierengroep in het Gulpdal de hazelmuisnesten aanwees en vervolgens ook daadwerkelijk in een van die nesten zes jonge hazelmuizen kon laten zien. Zo ook was hij het, die met grote volharding de sporen en de zichtwaarnemingen van onder andere hamsters, otters en lynxen natrok. Hij vond dat er recht gedaan moest worden aan al die soorten, dat de mens de morele plicht heeft ze te beschermen en daarvoor een plekje in hun landschap vrij te houden.

Leo kon het niet nalaten om telkens weer kritische vragen te stellen, op de eerste plaats aan zichzelf, maar ook aan anderen. Niet alleen over de soorten en de landschappen die hem lief waren, ook over de wijze waarop de natuurbescherming daarmee omging en over de verkwanseling van natuurbelangen zodra overheden en projectontwikkelaars grootse plannen hadden voor weer een volgend gebied. Te vaak pasten zijn veldwaarnemingen niet in de politiek-correcte denkpatronen van de beleidsmakers, leidden

zijn waarnemingsgegevens tot conflicten met de belangen van anderen en kwam hij in botsing met de kaste der ontkenners. Vol ergernis en verdriet moest Leo toezien hoe het accent werd verlegd van "natuur behouden" naar de "maakbare natuur". Hij zag hoe zich in het achterliggende vijftien jaar een nieuwe stroming in de natuurbescherming aandeede, de groep mensen die wat minder op heeft met ecologische randvoorwaarden die de soorten stellen, de groep die meent dat er voor elke soort wel ergens een economisch verantwoord paradijsje kan worden gebouwd. In een van de laatste gesprekken met Leo vroeg hij zich voor de zoveelste keer wanhopig af wanneer de eerste hamsters er achter zouden komen waar de gesubsidieerde hamsterparadijzen liggen. En of het toch niet beter was daar gelijk maar golfterreinen van te maken, dat was in de ogen van de meesten tenminste

echte en ordelijke natuur.

Ondanks zijn teleurstelling over de natuurbescherming bleef Leo zich inzetten. Iedereen kon met vragen bij hem terecht. Hij ging op zoek in de literatuur, belde met specialisten in heel Europa, deed een beroep op de wetenschappers die op hun beurt hem weer als vraagbaak gebruikten. Zij gaven hem de erkenning waar hij recht op had. Vanwege zijn contacten met onderzoekers overal in Europa was hij voor velen van hen de verbindende factor en de samenbindende kracht. Nogal wat onderzoeken op het gebied van de ecologie van zoogdieren begonnen en werden afgerond na een overleg met Leo. Hij kende het veld en de literatuur, bij hem kon je terecht voor een kritische evaluatie van je conclusies.

Met het overlijden van Leo Backbier verliest de Limburgse en West-Europese natuurbescherming een van haar belangrijke deskundigen, iemand die leefde voor de natuur, iemand die er alles aan wilde doen om de laatste echte natuurwaarden te behouden voor de generaties die na ons komen. De waarheid zal hem missen, schreef een journalist. Wij zullen Leo missen.

Ed.J. Gubbels